Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica. XX. post trinitatis. II. Sermo CXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

nolite ceſſare. Surgite aſcendamus. Vi/
dimus eñ terrā valde opulentā ꝛ vberem.
Terra iſta eſt terra celeſtis patrie. de qua
dicit' Pſal. Portio mea domine ſit in terra
viuentiũ. Terra iſta fertilis et vberrima.
q̄a nullius rei penuria poteſt eſſe vbi habe
tur deꝰ. Iſtam terrā explorauerāt quinq̄
viri. ſcilicȝ quinq̄ ſtatꝰ electoꝝ. patriarcha
rũ in lege nature. ꝓphetaruȝ in lege ſcripta.
apoſtoloꝝ. martyrũ et confeſſorum in lege
gratie. q̄ omēs annunciauerũt nobis gau/
dia illiꝰ patrie. et tamē adhuc negligimus
aſcendere cũ eis ꝑ contemplationē. Unde
nobis dicit'. Nolite negligere. nolite ceſſa/
re. ac ſi diceret'. Nolite ita negligēter agere
bona. ſed ſollicite ambulate in operibꝫ bo/
nis ꝑ gratiā vt tandē ꝑueniamꝰ ad gloriā.
Ad quā nos perducat pater ꝛ filius ꝛ ſpi/
ritusſanctus. Amen.

¶ Dominica. XX. poſt trinitatis. II.
Sermo ¶ CXXIII.

Mice quomo/
do huc intraſti nō habēs ve/
ſtem nuptialem Math. xxij.
Sicut ait Auguſtinꝰ ſup Pſalmũ. ciij. ſer
mone. j. In omibꝫ ſcripturis ſupeminētiſ/
ſimā viā ſupeminentiſſimũ locum caritas
obtinet. ꝑ quā q̄dem viā et deꝰ ad hominē
ꝛ homo ad deũ accedit. vt dicit idem libro
de ſpiritu ꝛ aĩa ca. xiij. Hec ſola eſt ꝑ quā
homies conformant' deo. ſm Auguſti. li/
bro de moribꝫ eccleſie cap. xiiij. Et qua ſo/
la habita omia ꝓſunt homini. ꝛ ſine qua ni
hil valent cetera ad ſalutē vt dicit Augu.
ſup ꝑma Canonica Johis omelia. v. Om
nia eñ p̄cepta referunt' ad caritatē. ſm Au
guſti. in libro Enchiridion cap. xix. Propt'
quod q̄ habet caritatē ſecurꝰ eſt de vita ꝑ/
petua ꝛ eterna. vt dicit Augu. ſup canoni/
cam Johis Omelia. v. eo ꝙ in ea hȝ man/
datorũ diuinoꝝ ꝑfectā impletionē. Iuxta
illud Apli. Finis p̄cepti ē caritas. Hec ſo
la eſt q̄ finaliter diſcernit inter filios regni
eterni ꝛ ꝑditiōis eterne. Nā ſm Augꝰ. in li
bro de ciuitate dei. Reprobis etiā dantur
alia ꝑ ſpũmſanctuȝ munera. ſed tñ q̄a ſunt
ſine caritate nihil eis ꝓſunt. Sicut ait A/
poſtolꝰ. j. Corinth. xiij. enumerās donũ ſci
entie. donũ fidei. donũ pietatis. donũ pro
phetie. donũ martyrij. q̄ omia ſine carita/
te nihil ꝓſunt finaliter ad premiũ. Ex quo
infert Auguſti. vbi ſupra q̄ntum bonuȝ ſit
caritas ſine qua ad eternā vitaȝ cetera bo/
na nō ꝑducunt. Unde licȝ fides ſit funda
mentũ omniũ virtutũ ſine q̄ impoſſibile ē
placere deo. vt dicit' Hebreo. xj. Tamē nō
poteſt eſſe vtilis ſine caritate. Naȝ vt dicit
Auguſ. vbi ſupra. Fides ſine caritate pōt
quidē eſſe. ſed nō poteſt ꝓdeſſe. Iſtud patȝ
hic in iſto homie q̄ licet ceterꝭ virtutibꝫ vi/
delicet fide et ſpe ꝛc. fuiſſet ornatꝰ. q̄a tamē
caritatē nō habuit. dicit' q̄ſi nudus et veſte
nuptiali carens. Hec ē tunica chriſti incō/
ſutilis. a patre ꝛ ſpũſancto contexta deſuꝑ.
id eſt. de celo. vt ait Augu. ſup Pſalmũ. xxj
ſermone. ij. Quā quia iſte nō habuit. iō me
rito audire meruit verbũ terribile. q̄d po/
nitur in nr̃o themate cũ dicit'. Amice quo/
modo huc intraſti nō habens veſtē nuptia
lem. In quibꝫ ꝟbis tria deſcribunt'. Pri/
mo nanq̄ deſcribit' allocutio diuina mul/
tũ affabilis. Cum dicit'. Amice. Scd̄o ꝓpo
nitur q̄ſtio dura multũ difficilis Cũ dicit'.
Quomō huc intraſti. Tertio ſubiũgit' in/
crepatio ſerioſa multũ confuſibilis. q̄a nō
habens veſtem nuptialem.

¶ A

Dixi primo ꝙ in verbis p̄miſ
ſis deſcribit' allo/
cutio diuina multũ affabilis Cũ dicit'. A/
mice. Magna affabilitas diuina alloq̄ ho
minē peccatorē tam dulciter vt euȝ amicũ
appellet quē tamē damnet. vnde inimicum
amicũ appellat. Erat enim iſte et amicus.
q̄a fidem de deo habuit. et inimicꝰ. quia ca
ritatem nō habuit. et ꝑ conſequēs non ve/
rus ſed fictus amicꝰ dei fuit. Et tamen q̄a
in deo nihil deficit quantũ in ipō eſt. eum
amicuȝ vocat ꝛ reprobat. Ex quo patet ꝙ
ꝑfecta amicicia homis nō eſt niſi in carita
te. Unde Tullius in libro de amicicia di/
cit ꝙ amicicia eſt diuinarũ humanarũq̄
rerũ cum beniuolētia ꝛ caritate conſũma/
tio. Patet. q̄a fundamentũ amicicie eſt ca/
ritas. Et ideo q̄ volunt cũ deo contrahe/
re amiciciam. ante omnia habeant carita/
tem. Et quia caritas et cupiditas ſunt eis
contraria. Ideo nemo habens huiꝰ mun
di cupiditatem poteſt eſſe verus amicꝰ dei
Propter quod dicit Jacobus in Cano(ni)
ca ꝙ amicicia huius mundi inimica ē deo.
Qui ergo vult eſſe amicus huius mundi.
inimicus conſtituetur dei. Jacobi quar/
to. Ubi Gloſa dicit. Non ſolum qui blaſ/

phemant ⁊ ꝑſequũtur deũ. inimici dei ſunt.
ſed etiam oẽs amatores mũdi inimici dei
ſunt. Et Auguſti. ſup. j. Canonica Johis
Omelia. v. dic. Qꝛ duo iſti amores ſunt cõ
trarij. ſcilicet amor dei et amor mũdi. et ſi
amor mũdi inhabitat nõ eſt q̄ amor dei in/
tret. Hec ille. Sed diceres. Dñe ego libẽ/
ter acquirerẽ amiciciã dei. ſi ſcirem quõ ſit
acq̄renda. Ad q̄d reſpõdeo ꝙ amicicia dei
ſex virtutibꝰ acq̄rit. Primo eñi acquiritur
ꝑ mundiciã vite. ſiue per puritatẽ innocen
tie. Scdo per veritatẽ penitẽtie. Tertio ꝑ
amorẽ obedientie. Quarto per donũ pati
entie. Quinto ꝑ virtutẽ miſcdie. Sexto ꝑ
donũ caritatis. De primo quõ diuina ami
cicia acquirit ꝑ mundiciã vite. dicit Pro/
uerb. xxij. Qui diligit cordis mundiciã. ha
bebit amicuꝫ regem. Notant dicit cordis
mundiciã. qꝛ cor eſt q̄ſi fons omniũ opera
tionũ. Vñ ſi aqua immũda eſt in fonte. nõ
mirũ ꝙ et in riuo. et ſi arbor eſt putrida in
radice. non mirũ ꝙ ⁊ in ramis. Sic homo
ſi infectꝰ eſt in corde. nõ mirũ ꝙ ⁊ in ſenſibꝰ
Patet ergo illos inimicos dei eſſe q̄ male
loquunt ore. vel male vidẽt oculis. aut de
lectant in turpiuꝫ auditu. Et hoc ideo. q̄a
nõ habent cor mundũ. q̄d deꝰ req̄rit ṗnci/
paliter i amico ſuo. Scdo amicicia dei re/
quirit per verã cordis penitentiã. Nam q̄
inimicꝰ dei erat ꝑ culpam. fit amicus dei ꝑ
penitentiã veram. ſcꝫ ꝑ amaritudineꝫ cor/
dis. ꝑ confeſſionẽ oris. et per ſatiſfactioneꝫ
operis. De q̄ poteſt exponi illud Eccl. xxij
Ad amicũ ſi ꝓduxeris gladiũ. nõ deſperes
Quod exponit quidã doctor. Amicus no
ſter deꝰ eſt. q̄ nobis in bonis nature gratie
⁊ fortune amiciciã oſtẽdit. Sed ad eũ gla/
dium ꝓducimꝰ cũ peccamꝰ. Non eſt tamen
deſperandũ. q̄a dũ vere penitemꝰ ad ami/
ciciã reparamur. imo q̄ñq3 maiorẽ. Sicut
patet de Petro. Dauid. Magdalena. Vñ
dñs dicit in Ps. de talibꝰ. Mihi alienige/
ne amici facti ſunt. i. qui ꝑ peccatũ fuerunt
facti extranei. ꝑ penitẽtiã mihi in amiciciã
ſunt reparati. Tertio acquirit diuĩa amici
cia ꝑ bonuꝫ obedientie. Vñ dominꝰ dicit
Aplis Johis. xv. Jam nõ dicã vos ſuos
ſed amicos. q̄a omnia q̄cunq3 audiui a prẽ
meo nota feci vobis. Ac ſi diceret. q̄diu nõ
reuelaui ſecreta prĩs vobis. nõ fuiſtis ami
ci ſed ſerui. ſed iã amplius eſtis amici. hoc
autẽ non fuit niſi merito obedientie. Si/
cut videmꝰ in curijs. Qꝛ qui magꝰ ſunt o/
bedientes principibꝰ ad maiora ſecreta ad
mittuntur. Obedientia autẽ probat ꝑ im/
pletionem mandatorũ. Vnde Johis. xv.
dicit. Vos amici eſtis ſi feceritis que ego
ꝑcipio vobis. Ex q̄ pꝫ ꝙ obediẽtia mltũ
eſt accepta deo. q̄a facit amicos dei. Econ/
tra vero inobediẽtia facit de filijs dei ini/
micos. Sicut paꝫ de rege Saul. q̄ ꝓpter
inobedientiã factꝰ eſt de rege iuſto repro/
bus et demoniacꝰ. vt patet ꝑmi Regũ. xv.
Et de Adam patet. q̄a qui dicebat ꝓpoſitꝰ
paradiſi. factꝰ eſt agricola miſerabilis ter/
re. vt patet Gene. iij. De lucifero quoq3 pa
tet. ꝙ ꝓpter inobedientiã de angelo factus
eſt diabolus. vt patet Jſaie. xiiij. Legit de
quodaꝫ nobili Romano q̄ dicebat poſtu/
mius. ꝙ pro eo ꝙ filius ſuus ſine ſcitu ſuo
hoſtes ꝑſecutus eſt. ipm victorẽ reuerſum
occidi mandauit. O ſi ſic inobediẽtia mun
dana punita eſt. q̄ntomagis diuina. Quar
to acquirit diuina amicicia ꝑ donũ patien
tie. Nam ꝑ aduerſa maxime probat amicꝰ
Sicut eñi dicit Salomon. Simulator
decipit ore amicũ ſuum. Vnde ideꝫ dicit.
Si poſſides amicũ in temptatione poſſi/
de illum. Et quidã metriſta dicit. Si fue/
ris felix mltos numerabis amicos. Tem/
pora ſi fuerint nubila ſolus eris. Hinc di/
citur de Abraam Judith. viij. Qꝛ Abraaꝫ
pater noſter temptatꝰ ꝑ multas tribulatio
nes amicus dei factus eſt. Philippus rex
Macedonũ redarguit Alexandrũ filium
ſuuꝫ. ꝙ illos ſibi amicos veros eſtimabat
quos precio comparabat. Sed nõ ſic de/
us probat amicos. Jpſe eñi dicit ſuis. Di/
co autem vobis amicis meis. Nolite time
re eos qui occidũt corpus. et poſtea nõ ha
bent amplius quid faciant. Sed potius
hunc timete. qui poſtq̄3 occiderit corpus.
poteſtatẽ habet mittere in iehennaꝫ. Ecce
quomõ ꝑ aduerſa probat eos ſolũ amicos
qui timentes ꝑdere animã ꝑdunt corpus
pro chriſto amico ſuo. Quinto acquiritur
diuĩa amicicia ꝑ donũ miſericordie. Mi/
ſericors enim multos habet amicos. Si/
cut dicit dominꝰ Luce. xvj. Facite vobis
amicos de mãmona iniquitatis. vt cũ de/
feceritis recipiant vos in eterna taberna/
cula. Sexto acq̄rit diuĩa amicicia ꝑ donũ
caritatis. Dicit eñi Hiero. ꝙ non eſt vera
amicicia niſi caritatꝭ glutino copl'ata. Per

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

has ergo virtutes q̄renda eſt amicicia xp̄i
⁊ maxime ꝑ virtutē caritatis. ſine qua non
ē vera amicicia inter deū ⁊ hoīem. Un̄ Au
guſti. li. j. ſup Geneſ. cõtra manicheos di/
cit. Et nõ efficiť quis amic⁹ dei niſi purga
tiſſimis meritiſ. Qđ nõ poteſt fieri melius
q̄ ꝑ caritatē in q̄ om̄ia merita cõcurrūt. vt
dicit Proſper in lib. de vita ꝯtemplatiua.
Et ideo iſti in euangelio p̄nti ſine caritate
dicuť ironice amice. q̄ſi di. imo inimice re ſ3
amice noīe. Eo em̄ ꝙ defecit iſte in virtute
caritatis. licet etiā multas alias habuerit
ꝟtutes. amic⁹ fictus dr̄. Patet g̃ ꝙ nihil ſic
amicū dei facit ſicut caritas. Nam alia do/
na dei etiā danť inimicis. Un̄ multi erunt
q̄ dicent ī nouiſſimo die. Dn̄e in noīe tuo
demonia eiecim⁹ ⁊ multas ꝟtutes fecim⁹.
quib⁹ diceť a dn̄o. Diſcedite a me operarij
iniq̄tatis. q2 neſcio vos. i. facta vr̄a nunq̄
approbaui. vt expōit Henric⁹ de vrimaria
lib. iiij. de ꝑfectiōe interioris hom̄is ca. xx
viij. Qđ vtiq3 nõ eſt ꝓpter aliud niſi q2 erāt
ſine caritate. ſine q̄ nihil valēt om̄ia vt di/
citur. j. Corinth. xiij.

¶ B ¶

¶ Dixi ſecūdo ꝙ in ꝟbis ꝑmiſ/
ſis ꝓpōitur que/
ſtio multū dura ⁊ difficilis. Cum dr̄. Quõ
huc intraſti. Certe multū difficilis queſtio
q2 terribilis ⁊ horribil' ⁊ inſolubilis. Na3
homo ſine caritate in iudicio finali nõ po/
terit deo r̄ndere vnū ꝑ mille. vt dicit Job
ix. Un̄ Criſo. ſup Math. in ope imꝑfecto
Omel. xix. dicit. Qn̄ venerit de⁹ in maieſta
te ſua nemo erit auſus garrula cõtentione
ſermonē aut mēdaciū defendere aut ꝯtra/
dicere veritati. Nā modo os loquiť et op⁹
abſcondiť. ſed tunc ecõtra erit. q2 opa ſin/
gulorū loquētur ⁊ ora tacebūt. Modo em̄
ꝑſona interrogať ⁊ ꝯſcientia nõ videť. ſed
tunc erit ecõuerſo. q2 ꝯſcientia diſcutieť et
ꝑſona ꝯfundeť. qn̄ nemo excuſabit pctōrē.
ſed om̄es accuſabūt. Hec ille. Inter om̄ia
autē que iuſt⁹ index obijciet tūc pctōribus
erit iſta dura q̄ſtio. ſc3. Quõ huc intraſti.
ſc3 nõ bene ornat⁹ virtutib⁹. Dixiſti enī te
chriſtianū nomīe. re tn̄ paganus fuiſti. ⁊ q̄
modo huc veniſti. Qui em̄ xp̄ianu3 dixiſti
te. q̄re xp̄m nõ es imitatus. Quõ ergo huc
intraſti ad xp̄m. q̄ operib⁹ negaſti xp̄m. Di
cit em̄ Augu. in li. de vita xp̄iana. Chriſti/
ani nomē ille fruſtra ſortiť qui xp̄m mīme
imitatur. Quid em̄ tibi prodeſt vocari q̄d
non es. et nomē vſurpare alienū. Hec Au
gu. Erit ergo iſta q̄ſtio multum dura atq3
difficilis om̄ib⁹ fictis xp̄ianis. q̄rū vnicui/
q3 diceť. Quõ huc intraſti. Queretur enī q̄
libet chriſtian⁹ de trib⁹. Primo quõ alijs
miſc̄dīam fecit. Nā ille verus chriſtian⁹ eſt
qui om̄ib⁹ miſericordiā facit. q̄ miſeris ſub
uenit. qui ad fletū fletib⁹ ꝓuocatur alienis
vt dicit Aug. in libro de vita xp̄iana. Que/
retur g̃ ab eo merito. quõ miſicordiā vult
in iudicio cõſequi diuino. q̄ miſericordia3
denegauit poſtulanti in mūdo. Cū ſcriptū
ſit. Iudiciū ſine miſericordia fiet ei q̄ miſe
ricordia3 denegauit poſtulanti. Jacobi. ij.
Scđo quereť quõ intrare auſus eſt aula3
tanti dn̄i. cuius ſignū in ſe habere ⁊ porta/
re neglexit. Nemo em̄ xp̄ian⁹ dici pōt niſi
qui xp̄o morib⁹ adequať. vt dicit Ciprian⁹
de duodecim abuſiōib⁹. Tertio queretur
quõ intrare auſus eſt ad recipiendū ſalari
um q̄ nunq̄ pugnare viriliter viſus ē. Di/
cit em̄ Criſo. in Omel'. Delicat⁹ es miles
xp̄iane ſi putas poſſe te ſine pugna vincere
ſine certamīe triūphare. Hec ille. Et meri
to huic diciť. Quõ huc intraſti. Nõ em̄ q̄ri
tur tunc in iudicio diuino a te. quõ intraſti
fidem catholicā. aut quõ intraſti eccleſia3.
ſed quõ huc intraſti. ſc3 ante diuinū cõſpe/
ctum ⁊ tanti iudicis maieſtatē. Unde dicit
Grego. lib. xxij. moral'. Et in xp̄ianis nõ q̄/
ritur ꝑncipiu3 ſed finis. quia q̄ ꝑſeuerauē/
rit vſq3 in finē hic ſaluus erit. Math. x. Li
cet autē om̄ib⁹ dura tunc ꝓponetur queſtio
eo ꝙ om̄es nos tūc oportet aſtare ante tri/
bunal iudicis. vt referat vnuſquiſq3 iuxta
opera ſua ſiue bona ſiue mala. tamē ſpecia
liter tunc dura imo durior erit queſtio p̄la
tis ⁊ preſidentib⁹. Nā vt diciť Sap. vj. Iu
dicium duriſſimū erit his q̄ preſunt. Exi/
guo em̄ cõcedeť miſericordia. potētes aūt
potenter tormenta patiētur. vbi dicit Ro
bertus Holgot. Et licet de⁹ ad h̄ veniet ī
iudicio vt corā toto mūdo faciat vindictā
iuſtam de om̄ib⁹. tn̄ primo de malis p̄latis
Quia tunc iudiciū duriſſimum erit his q̄
preſunt. Et notāter dicit duriſſimū. Erit
enim duru3. quia male intrauerunt. duri/
us. quia male rexerunt. et duriſſimu3. quia
male vixerunt. Tunc enim erit eis triplex
queſtio. Prima quõ intraſti. ſcđa quõ re/
xiſti. tertia quomõ vixiſti. Durum iudiciū
erit ſecularib⁹. Durius malis religioſis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sed duriſſimū ꝑuerſis ꝑlatis. Dura q̄ſtio q̄a a paupibꝫ extorſionē fecerunt. Durioꝛ q̄liter bona pauperꝝ cōſumpſerūt. Duriſſima qꝛ xp̄o ⁊ eccleſie de ꝑceptis elemoſinis nō ſeruierūt. Dura q̄ſtio. q̄a xp̄i oues nō pauerūt in tp̄ali ſubſtātia. Durioꝛ quia nō pauerūt verbo doctrine Duriſſima q̄a nō pauerūt exemplo bone vite. Dura quia bonos nō infoꝛmauerūt. Durioꝛ quia malos nō increpauerūt. Duriſſima qꝛ ip̄imet nō bene vixerūt. Ergo iudiciū duriſſimuꝫ his qui p̄ſunt tam ſp̄ualibꝫ q̄ȝ ſecularibꝫ.

¶ L ¶ Sed diceres. Quō iuſtū eſt vt p̄latis durius iudiciū fiat q̄ȝ ſubditis. Ad qḋ rn̄deo ſcḋm Holgot vbi ſupra. ꝙ hoc fiat ex rationabili ꝓportiōe valde iuſtū. Nā iuſtuꝫ eſt ꝙ ſic ſe habeat pena pilati ad penaꝫ iude. ſicut culpa pilati ſe habuit ad culpā iude. in illa ꝓportione in q̄ culpa p̄lati excedit culpam ſubditi. Et q̄a iſte exceſſus eſt taliſ q̄ maioꝛ eſſe nō poteſt. Ideo vocat̄ iudiciū duriſſimū q̄d infligetur p̄latis. Et ideo cōſequēter dicit̄. Exiguo ꝯcedet̄ miſericoꝛdia. potentes aūt potēter toꝛmēta patient̄ Gloſa. Exiguo. i. ei q̄ peccat ꝑ ignoꝛantiaꝫ aut fragilitatē. ꝯcedit̄ miſcḋia. hoc ē minoꝛ pena. ſed potentes. i. p̄lati ſcientes. i. ad ſcientiā obligati. potēter. i. abundāter toꝛmēta patient̄. Iuxta illud Apoca. xviij. Quātum gloꝛificauit ſe ⁊ in delicijs fuit. tantuꝫ date ei toꝛmentū ⁊ luctū. Attendāt ergo q̄ currūt ad p̄lationes. et eas intrant taliter q̄liter ꝑ p̄bas ⁊ nep̄has. q̄s potiꝰ introducit cupiditas q̄ȝ caritas. ſymonia q̄ȝ ſanctimonia. A q̄bꝫ queret̄ quō huc intraſti. Certe inter oīa nihil nocet ita p̄lat̄ꝫ ad damnatiōem ſicut malus ingreſſus ad bn̄ficiū. Et q̄ ꝓuenit ꝙ cū viciose intrant. vicioſius viuūt. ⁊ vicioſiſſime moꝛiunt̄. Vn̄ dicit canon. Raro vel nunq̄ȝ bono ꝑagunt̄ exitu q̄ malo principio ſunt inchoata. lxj. di. Miramur. Vn̄ talis cū ſit fur ⁊ latro vt dicitur Joh. x. Et. j. q. j. Ordinatiōes. quō p̄t aliud cogitare niſi vt mactet et furetur et ꝑdat. Aliunde eñi aſcēdit q̄ȝ ꝑ oſtiū vt dꝛ Joh. x ⁊ ideo nō miruꝫ ꝙ nō paſcit. nō nutrit. non edificat. nō educit ad paſcua ſed intra ouile moꝛtificat ⁊ deuoꝛat. Sicut ꝯq̄ritur dominꝰ ꝑ ꝓphetā. Deuoꝛant inq̄t plebē meaꝫ ſicut eſcā paniſ. Exponit Inno. iiij. Deuorant ſpoliādo. detrahēdo. occidēdo. Verbum eñi deuoꝛādi auiditatē notat. in quo notat̄ eoꝝ maius pctm̄. Michee. iij. Qui violenter tollitis pelles eoꝝ deſuꝑ eis. et carnes eoꝝ deſuꝑ oſſibꝫ eoꝝ. qui comederūt carnes ꝑp̄li mei. Hoc aūt peccato. vt dicit Innoc. ibideꝫ. peccant p̄ncipes terre ⁊ ſub ip̄is pedelli aduocati et officiales. In hoc aūt quod dicit. plebem meā. tāgit magnam crudelitatē. q̄a nec canis canē comedit. q̄d tn̄ iſti faciunt. ideo dicit plebem. nō ſubſtantiā. q̄a ſubſtātia paupis vita eiꝰ eſt. vt dicit̄ Eccl. xxxiiij. Vnde iſti homīes deuoꝛant q̄dāmodo Iſa. iij. Quare atteritis ꝑp̄l'm meū. ⁊ facies pauperꝝ cōmolitis. Sicut eſcā panis hoc dicit. qꝛ delectant̄ in talibꝫ ſicut in eſca. Et tantū de ſcḋo. ¶ D

Dixi tertio

ꝙ in verbis p̄miſſis ſubiūgit̄ increpatio ſerioſa multū cōfuſibilis. cum dicit̄. Nō habens veſtē nuptialeꝫ. Ac ſi diceret. Licet habes veſtē ferialē ⁊ cōmunē. tn̄ iſta nō decet nuptias. ergo iudicaberiſ ac ſi nudus eſſes ex quo nō habes nuptialeꝫ. Pro q̄ ſciendū ꝙ loquēdo naturalit̄ triplex veſtis eſt homini neceſſaria ſcꝫ ad calefaciēdū. ⁊ ad h̄ ſufficit q̄liſcunq̄ȝ ſimplex. Scḋa ad ꝓtegendum. ⁊ ad h̄ req̄rit̄ veſtis dura ⁊ foꝛtis. Tertia ad decoꝛandū. ⁊ ad h̄ req̄ritur ſolēnis ⁊ deaurata. q̄ ꝓp̄ie dicit̄ nuptialis. Sic moꝛaliter loq̄ndo homini neceſſaria ad ſalutē eſt triplex veſtis. p̄ma ad calefaciendū. ſcḋa ad ꝓtegendū. tertia ad decorandū. De p̄ma dꝛ Prouerb. vlti. in ꝑſona aīe ſctē. Nō timebit a frigoꝛibꝫ niuis. Omnes eñi domeſtici eiꝰ veſtiti ſunt duplicibꝫ Frigus aīe eſt refrigeratio feruoꝛiſ caritatis. De q̄ dicit̄ Math. xxiiij. Refrigeſcet caritas multoꝝ. Cōtra q̄d frigus neceſſaria eſt veſtis ſubducta ⁊ calida. ſcꝫ virtutes interioꝛes ⁊ exterioꝛes. vel intētio ſctā interius. ⁊ oꝑa iuſta exteriꝰ. Et iſta calefaciunt ⁊ incendūt in homīe caloꝛē diuīe dilectionis. Sed de multis hodie verū eſt qḋ dꝛ in Ps. Induant̄ qui detrahūt mihi pudoꝛe ⁊ operiant̄ ſicut dyployde ꝯfuſiōe ſua Mala veſtis pudoꝛ in culpa. ⁊ ꝯfuſio ī pena. vel pudoꝛ corā homībꝫ. ⁊ ꝯfuſio interiꝰ in ꝯſcientia. De ſcḋa veſte que eſt ad ꝓtegēdū aīe dicit̄ ad Ephes. vj. In oībus ſumentes ſcutū fidei. loꝛicā iuſticie ⁊ galeam ſalutis aſſumite. i. ſpem ſcḋm Hoꝛ. ⁊ gladius ſpiritꝰ. q̄d eſt verbū dei Math. x. Non veni pacem mittere ſed gladiū. q̄ ſegat patrē

a filio p fidē. vt exponit Hoꝛ. Et notanter
h pmittit fidē ante oēs ſtutes appellās eā
ſcutū. Sic eīm ſcutū cetīa arma ꝓtegit ⁊ pri
mū occurrit. ita ⁊ fides. Jpa eīm ē pma i cō
ſtructōe. ⁊ vltima in deſtructōe. Et ſic dya
bolus lꝫ plus odiat caritatē. tīm pus impu
gnat fidē. vt illa deſtructa noſcat etiaꝫ de/
ſtruere caritatē. Et ſic fides ē pma i impug
tione ⁊ vltia in deſtructōe. Vñ glo. Prima
petit cāpū dubia ſub ſoꝛte duelli. Pugna/
tura fides. Et qꝛ fides ē tīm in vita iſta Jō
qi ſcutū poꝛtaꝛ in ſiniſtra pte. Hec Hoꝛra
Jſta arma petit ꝓpha a xpo ſibi dari i auxi
liū. ps. xxxiiij. dicēs. Apprehēde arma ⁊ ſcu
tū ⁊c. Jnnocētiꝰ exponit. i. arma ſtutū ad
expugnandū inimicos q̄ xps habuit. ſ. hu
militatē ꝫ dyabolū. paupꝫtatē ꝫ mūdū. ⁊ vi
te auſteritatē ꝫ carneꝫ. Sꝫ certe multi ho/
die armati ſunt armis dyaboli q̄bꝫ ſe pre/
gūt ne ſbo dei ſic ſagitta ſagitteṅt. Jſti ha
bent arma Saul pōderoſa q̄ Dauid abie
cit tāq̄ꝫ ad pugnandū inepta vt hēt. j. Reg.
xvij. Vñ talia arma finalr cōburenṫ. Pſ.
Arma ⁊ ſcuta cōburet igni. Vñ excuſatio/
nes pctōꝝ ſūt qi ſcuta fuſilia. De q̄bꝫ Job
xlj. Vbi Gre. li. xxxj. moꝛal. dicit Q i ſcuto
ſignificaꝛ obſtinata duricia defenſiōis pec
catoꝝ. Et illud pctīm abūndat in multis.
put tāgit Seneca epl'a. liij. Jdeo inq̄t diffi
cilr ad ſanitatem puenimꝰ qꝛ nos egrotare
neſcimꝰ. Dicimꝰ eīm Non ſum ambicioſus
ſed vrbs ipa expēſas magꝫ exigit. ⁊ ſic de
alijs q̄ ibi enumerat Seneca. q̄bꝫ ſe hoīes
excuſant a pctis ſuis. Propter q̄d dicꝛ Se
neca epl'a. cxviij. Nullū viciū ſine patroci/
nio eſt. Et iſti ſunt ſilēs erinacio. q̄ depben
ſus i globū ſe colligit vt nec caput nec pe/
des videaꝛ. vt dicꝛ Gre. xxxiij. li. Moꝛa. De
tertia veſte q̄ ē ad decoꝛē dꝛ Col. iij. Expo
liate vos veterē hoīeꝫ. ⁊ induite nouū qui
renouaꝛ i agnitōꝫ di ſm ymaginē eiꝰ q̄ crea
uit eū. Et ſeqꝛ vñ iſta veſtꝫ cōponiꝛ. Indui
te vos ſic electi dei ſcti ⁊ dilecti viſcera mi/
ſericoꝛdie benignitatē hūilitatē modeſtiaꝫ
pacientiā. ſup omia āt caritatē habentes.
Ecce ex q̄nq̄ꝫ ſtutibꝫ iſta veſtis nuptialis
cōteriꝛ. ⁊ ex ſexta ſcꝫ ex caritate pficiꝛ. Niſi
eīm adeſſꝫ caritas oēs alie ſtutes nō oꝛna
rēt hoīeꝫ ſꝫ deturparēt. Vñ dꝛ j. Petri. iiij.
Ante oīa mutuā in vobiſmetipis caritatē
ꝯtinuā habētes. Et rō. qꝛ vt dꝛ ibidē. Ca/
ritas opit multitudinē pctōꝝ. Vbi glo. oꝛdi
naria dicꝛ Cū p alias ſtutes culpe diluanꝛ
maxie p caritatē. Vñ Prouerb. x. dꝛ. Vni/
uerſa delicta operit caritas. Licet eīm alie
ſtutes hoīeꝫ pficiunt. vt dicit Simon de
Cremona ſup epl'a ad Col. tīm caritas eas
colligit inuicē ne ſepenꝛ. ſic tectū domū ne
coꝛrūpaꝛ. Et idō dꝛ opertoꝛiū valde deco
rū. Hec eſt veſtis aurea in q̄ ſola ſpōſa xpi
dꝫ aſtare a dextris eius. pſ. xliiij. Aſtitit re
gina a dextris tuis in veſtitu deaurato cir
cūdata varietate. Exponit Jnno. q̄ ſpon/
ſa xpi eccl'a aſtitit xpo p fidem ſpem ⁊ cari/
tatē. nō nuda ſed in veſtitu. i. in cōnectione
et oꝛnatu ſtutū. deaurato. i. ſapia q̄ eſt eter
noꝝ ꝯtemplatio ⁊ pguſtatio decoꝛata. Per
aurū eīm intelligiꝛ illa pcipue ſapia. qua ſa
piūt nobis eterna. Sed qꝛ nō integre poſ/
ſumus hīc h illā ſapientiā. ideo dicit. deau
rato. nō aureo. Aliter eīm ſm eundem Jn
nocen. p veſtitū intelligunꝛ opa ſine quibꝫ
hō nudus eſt. Juxta illō Apoca. xvj. Bea/
tus q̄ vigilat ⁊ cuſtodit veſtimēta ſua ne nu
dus ambulet. Per auꝝ intelligiꝛ charitas
q̄ eſt optima inter ſtutes. ſicut aurum īter
metalla. Veſtitus āt deauratꝰ ſunt opa in
caritate facta q̄ oꝛnant eccl'aꝫ vt aſſiſtat ſpō
ſo. Hec ille.

Sed multi hāc veſtem male tractant.
Nam q̄dam eam deturpant pctō ſicut ſan
guine. vt ſunt vſurarij ⁊ raptores ⁊ paupe
rū oppreſſores. Sed q̄d eis dꝛ Veſtimen/
tum mixtū ſanguine erit in cōbuſtionem.
Jſa. ix. Quidam eīm ſoꝛdidāt q̄ alijs fetet
p malam famā. Et iſti ſunt ſimiles Jude.
De quo dꝛ Induit maledictōem ſicut ve/
ſtimentū. Magnus fetoꝛ veſtimentoꝛum
Jude. q̄ hucuſq̄ꝫ ſoꝛdet ⁊ ſoꝛdebit vſq̄ꝫ in
ſeculū ſeculi. Econtra ſo boni odoꝛāt per
exemplū bone fame Canti. iiij. Odoꝛ veſti
mentoꝝ tuoꝝ ſicut odoꝛ thuriꝫ. Vbi glo. ex/
ponit oꝛdi. de opibꝫ virtutū. q̄ sunt infoꝛ
mata caritate. q̄ tunc redolent. al's ſine ca/
ritate ſoꝛdent. Quidā etiā hāc veſtē ſuper
ducūt alteri veſti cū tīm deberent ſe expolia
re de veteri veſte vt nouā induerēt. vt dicꝛ
Col. iij. Expoliātes vos veterē hoīeꝫ. Glo
ſa Hoꝛre. i. habitū pctōꝝ. Taliter fecit ſpō
ſa xpi q̄ de ſe ait. Canti. v. Expoliaui me tu
nica mea q̄uo induar illa. q. d. nullo modo
Sapiens videꝛ eſſe ille q̄ licet habeat ad/
huc bonā tunicā tīm ex quo daꝛ ſibi melioꝛ
deponit veterē bonā vt melioꝛē nouā reci/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

piat. Hic ſapiēs eēt xpian⁹ ſi p tunica cari
tatꝫ pmij etni ōponeret bōa tpalia ⁊ ea ad
opa miſcđie dare t. Sic fecit Jonathas. j.
Reg. xviij. Expoliauit ſe Jonathas tuni/
ca q̄ indut⁹ erat ⁊ dedit eam Dauid. Sic
Martin⁹ exuit ſe clamide et dedit eā xpo.
Alij āt iſtā tunicā tāq̄ȝ alienā induerūt. vt il
li q̄ in alienis bonis ⁊ meritꝫ ꝯfidūt. ſȝ ſoli
nihil faciūt. ⁊ hij induūt veſte pegria. Con
tra q̄s dñs dic̄ Sophonie. j. Viſitabo ſu/
per oēs q̄ induti ſūt veſte pegria. Alij autē
q̄d pei⁹ eſt ſcindūt iſtā veſtē. vt heretici ſciſma
tici. De q̄bꝫ ꝯq̄rit̄ dñs in ps. Diuiſerūt ſibi
veſtimēta mea. Et hij ſunt peiores iudeis
crucifixoribꝫ xpi. q̄ nō ſciderūt veſtē xpi. ſȝ
ſortē miſerūt ſup eā. vt dr̄ Joh. xix. Alij q̄d
peſſimū eſt oīno eā amittūt ꝓpter vanā glo
riā ⁊ ō ea ſe ſponte ſpoliare pmittūt. vt illi
q̄ faciūt opa bona vt videant̄ ab hoībꝫ De
q̄bꝫ dicit Greg. Depdari deſiderat q̄ aurū
publice in via portat. Nō eīn eſt ꝯgruū in
bona ⁊ deaurata veſte in via publica inter
latrones pcedere. ſed int⁹ in domo. Quia.
Ois glā filie regꝫ ab int⁹ i fimbrijs aureis
Ab int⁹. i. in ꝯſcia. ſcḋm Inno. Iuxta illud. ij
Cor. j. Glā nr̄a hec teſtioniū ꝯſcie nr̄e. Et
ō talibꝫ ꝯq̄rit̄ xps i ps. xxj. dicēs. Diuiſerūt
ſibi veſtimēta mea ⁊ ſup veſtē. ⁊c. Noratēr
dicit ſibi. i. nō ad vtilitatē meā ſȝ glām ſuā
⁊ vanā leticiā. veſtimēta mea. i. ꝟtutes me/
as. De q̄bꝫ ad Col. iij. Induite vos ſic̄ ele/
cti dei viſcera miſcđie ⁊c. Et q̄ ſic p vanaȝ
glāȝ amittant̄ bona hoīs figuratū fuit. iiij
Reg. xx. vbi Ezechias nūcijs regꝫ Babilo
nie oñdit oīa q̄ erāt in domo ſua. Et venit
Iſaias ad eū dicēs. Quid viderūt iſti in do
mo tua. Et rñdit. Oīa q̄ ſūt in domo mea
viderūt. ⁊ nihil ē q̄d nō mōſtrauerim eis in
theſauris meis. Et ſtatim ei Iſaias dixit.
Audi ſermonē dñi. Ecce dies veniēt ⁊ au/
ferent̄ oīa q̄ ſunt in domo tua i babilonē.
nō remanebit q̄cq̄ȝ ait dñs. Per nuncios
Nabuchodonoſor ſignificant̄ ſuggeſtōes
dyaboli vel ipi demōes ſuggerētes vanaȝ
glāȝ. q̄bꝫ tñ cū oñdūt̄ bona opa. oīa diripi
unt̄ p eos. Et ſic̄ mittētes ſortē. ſup eandeȝ
rem ſinguli ſinglās ⁊ diuerſas ſortes po/
nūt. ita ſinguli demōes diuerſas tēptatio
nes mittūt ſup veſtē nr̄aȝ vt auferāt eam.
Hec oīa Innoc̄. Sȝ nos nō ſic frēs kmi.
ſȝ potius veſtē iſtā caute ſeruem⁹. ſoli dō p
eā placere curātes. Quaten⁹ ſic pveſte hu/
iuſmodi grē mereamur indui ſtola et veſte
glē. Quod nobis pſtare dignet̄ pr̄ ⁊ filius
⁊ ſpūſſanct⁹ Amen.

Dñica viceſima pma poſt trinitatis. I

Sermo. CXXIIII.

Erat quidam re
gulus cui⁹ filius infirmabatur ca
pharnaū. Joh. iiij. Quāuis oīpo
tēs de⁹ magnā ſue bonitatꝫ grāȝ oñdit ho
minibꝫ in dando ⁊ multiplicādo eis bona
tpalia q̄ oībꝫ etiā mal̄ ⁊ bonis indifferēter
cōicat. vt dr̄ Math. v. vbi dr̄. Pluit ſup iu/
ſtos ⁊ iniuſtos. ⁊ facit ſolē ſuū oriri ſup bo
nos et malos. In hoc tñ excellentē ⁊ abūdā/
tē copiā ſue bonitatꝫ manifeſtat q̄ etiā ma
la corpalia hoī in pfectū ſalutꝫ ordinat ⁊ di
ſponit. Vñ dicit Gre. ſup illud Job. Bea/
tus hō q̄ corripit̄ a deo. q̄ de⁹ aliq̄ñ pcutit
in corpe vt mentē ſanet. Et glo. ordi. ſuper
illō. j. Pe. iiij. Temp⁹ eſt vt iudiciū a domo
dī incipiat. dicit. Nūc vnuſq̄ſq̄ȝ hō aut exer
cet̄ ad purgatōem aut mouet̄ ad ꝯuerſio/
nē. Iſtud patuit h in reglō iſto. cui⁹ fili⁹ in/
firmabat̄ deo ordināte ad h vt p hāc infir/
mitatē ipe regulus ꝯuerteret̄ ad xpi fidem
Vñ q̄ȝ iſtud eſt multū mirabile. eccl̄ia ſcā
recolit iſtius filij infirmitatē tam notabi/
liter. cum dicit. Erat q̄dā regulus cuius fi
lius infirmabat̄. vt dicit euangelium.

Erat q̄daȝ regulus cui⁹ fili⁹ infirmabat̄
Capharnaū. Hic cū audiſſet ⁊c. In q̄bꝫ
ꝟbis tria tangunt̄. Primo nanq̄ȝ deſcribit̄
pſona pētis. ſcȝ reguli petētis curatōem. cū
dr̄. Erat q̄daȝ regul⁹. Scḋo ſubdit̄ pſona
filij patientꝫ moleſtiā. cū dr̄. Cui⁹ fili⁹ infir/
mabat̄. Tertio ſubiūgit̄ deſcptio loci cōti/
nētis infirmi afflictionē. cum dicitur. Ca/
pharnaum.

Dixi primo q̄ i ꝟ. p. deſcribit̄
pmo pſona pētis
ſcȝ reguli petētꝫ curatōꝫ. cū dr̄. Erat q̄dam
regul⁹. Et q̄ȝ in reglō iſto ſignificat̄ oīs hō
moraliter q̄ poſtq̄ȝ amittit dominiū rōis
ſup ſenſualitatē nō meret̄ dici rex ſȝ regul⁹.
ymo q̄ȝdiu ē in ſtatu vite pñtꝫ nō pt dici ve/
rus rex ſȝ regul⁹. Pro q̄ ſciendū q̄ licet hō
habeat toti⁹ mūdi diuitias ſic̄ habuit ma/
gnus Alexander. adhuc nō pt dici ver⁹ rex
ſȝ poti⁹ paruus regul⁹. Et h ex tribꝫ cauſis
Primo ꝓpter bonoꝝ ⁊ diuitiaꝝ diminutōꝫ
⁊ inſufficientiā. Scḋo ꝓpt̄ tpis breuitatē ⁊